

protesteerde ze er met geen woord tegen. Volgens Wagner bleek hieruit overduidelijk, dat een vos wel z'n haren, maar niet z'n streken verliest, en dat de AAUD in werkelijkheid nog op het oude partijstandpunt staat.

Toen we het door Wagner vertaalde stuk gelezen hadden, zeiden we dadelijk: "Dat kan niet juist zijn." We kennen de meening van Mattick op dit punt te goed, dan dat we het mogelijk zouden achten, dat hij zulke waanzin gezegd zou hebben. Daarom legden we het oorspronkelijke schrijven met de Duitse text er naast... en bemerkten, dat Wagner het heele stuk verkeerd gelezen... en daardoor ook fout vertaald had. Van de omvorming van de IWW in een KAP is geen sprake. Er wordt alleen in gezegd, dat verschillende arbeiders in Chicago willen probeeren, een kern te vormen, die later de IWW het karakter der AAUD hoopt te geven. En verder wil deze kern trachten een KAP in Amerika te formeeren. Meer staat er niet en dat is dus heel wat anders dan Wagner er uit leest.

Wat is nu het karakter, dat deze KAP aan de IWW hoopt te geven? Wat is dat karakter der AAUD? Het is het beginsel, dat de verovering van de politieke EN de economische macht onverbrekkelijk verbonden zijn en dat de arbeiders IN de revolutie de politieke machtspunten moeten bezetten. Deze groep is overtuigd, dat de tegenwoordige alleen-economische oriëntering der IWW, die haar hoogtepunt in de loontheorie van de IWW vindt, in een doodlopend slop voert. Ze is klaarblijkelijk van meening, dat de IWW zooals ze nu is, niet tegen de vraagstukken der revolutie opgewassen is, zoodat de revolutie over haar hoofd heen gaat. In wezen draait het om een "herziening" van de loontheorie, die de IWW aan Marx meent te ontleenen, maar die naar onze overtuiging in volkomen tegenstelling tot de marxistische waardeleer staat. Nu willen we er hier niet over twisten, of die theorie "marxistisch" is of niet. En ook willen we hier niet de onjuistheid dezer theorie aantonen. We willen er alleen op wijzen, dat de Radenbeweging in lijnrechte tegenstelling tot deze opvattingen staat. De loontheorie, die de grondpeiler van de IWW vormt, die haar heele structuur bepaalt, die haar opvattingen omtrent de doorvoering van het communisme ook volkomen bepaalt, wordt door ons NIET gedeeld. Naar onze overtuiging zal deze loontheorie de arbeiders van nederlaag tot nederlaag voeren en ZE ZAL DE IWW VERNIETIGEN, als ze haar niet spoedig opgeeft.

(Wordt vervolgd)

Amsterdam Januari 1931
Vierde jaargang
DE VERSCHILLEN IN DE OPVATTINGEN

No. 2
No. 7.

VAN DE IWW IN AMERIKA

EN DE RADENBEWEGING IN DUITSCHLAND.

III. XXIX (Slot)

"Wij bouwen de structuur
van de nieuwe maatschappij
in het omhulsel der oude."

Ten slotte willen we nog de aandacht vestigen op het verschilpunt, dat de IWW de structuur van de nieuwe maatschappij wil opbouwen in het omhulsel der oude, terwijl de AAUD dergelijke stoute plannen niet in haar program heeft. We hebben hier een van de grondstellingen van de IWW, het is zooveel als haar geloofsbelijdenis, het is de korte, krachtige formulering, waarop ze de arbeiders voor het communisme verzamelt, het is het centrale programpunt, dat in iedere krant wordt afgedrukt en dat men in bijna alle artikelen en redevoeringen terug vindt. De IWW acht de vorming van industrie-organisatie's op alle gebieden de onverwijlde voorwaarde voor de doorvoering van het communisme. Zoodat de IWW twee vliegen in één klap te slaan: door de arbeiders in industrie-organisatie's te vereenigen zijn ze in de loonstrijd tegen het industrie-kapitaal opgewassen en tegelijk bouwen ze daarmee de organen, die de productie voortzetten, na de verovering van de economische macht.

Eigenlijk was het tamelijk overbodig van de IWW, om dit punt in haar program op te nemen. Het is nu eenmaal de hebbelijkheid of de onhebbelijkheid van iedere organisatie, dat ze meent, later geroepen te zijn, de productie onder het communisme ter hand te nemen. Iedere organisatie in de klassenstrijd meent, dat ze "de structuur der nieuwe maatschappij opbouwt in de schoot der oude". Het feit, dat de verschillende organisatie's een verschillende structuur hebben, drukt dan ook uit, dat ze alle een verschillende opvatting van de doorvoering van het communisme hebben. Er is een direct verband tusschen de structuur van een organisatie voor de praktische klassenstrijd en haar opvattingen omtrent het communisme.

Dit verband is zoo innig, dat men uit de structuur van een organisatie haar opvattingen van het communisme kan afleiden. In Europa treedt dit verschijnsel in de vakbeweging (Gildensocialisme en bedrijfsdemocratie), als ook in de politieke partijen (de linksche sociaal-democraten van het Moskou-type en de rechtsche van het type der Ite Internationale) heel duidelijk aan het licht. De meer ~~XXXXXX~~ federatieve structuur van de syndicalistische vakbeweging komt ook weer overeen met een meer federatieve opvatting van het communisme. En daarom was het feitelijk overbodig, dit punt afzonderlijk in het program van de IWW op te nemen. ALLE zoogenaamd socialistische of communistische organisatie's meenen, dat ze de structuur der nieuwe maatschappij opbouwen in de schoot der oude. De Moskou-communisten meenen dat bijv. te doen, door het scheppen van een partij met ijzeren partijdicipline en het "veroveren" der vakbeweging. De partij wordt dan in het communisme tot kern van het staatsapparaat, terwijl de vereenigingen als bemiddelaar moeten optreden tusschen de arbeiders en de staat. (De vakvereenigingen zullen collectieve arbeidscontracten met de leiders der staatsbedrijven afsluiten). Dat is HUN opvatting van het bouwen van de structuur der nieuwe maatschappij in het omhulsel der oude.

Als de IWW deze formule dus in haar program opgenomen heeft, zal dit op zich zelf geen punt van verschil met de Radenbeweging vormen. Het hangt er maar van af, wat de IWW er onder verstaat! Maar juist deze nadere verklaring vormt een directe tegenstelling tot de opvattingen der Radenbeweging. Een organisatie met de opvattingen van de IWW in Europa zou hier met alle scherpte bestreden worden, omdat deze zienswijze in volkomen tegenstelling staat tot de revolutionaire ontwikkeling, zooals deze in Europa voortschrijdt. De IWW heeft n.l. wel de sociale revolutie op haar program, maar ze stelt deze afhankelijk van de organisatorische macht van de IWW. Ze vertaalt de bekende uitspraak van Marx, dat de nieuwe maatschappij geboren wordt in de schoot de oude, in deze zin, dat de arbeidersklasse langzamerhand het organisatorische apparaat opbouwt, om de productie voort te zetten. "Alleen als het proletariaat een vorm ontwikkeld heeft (bedoeld wordt een organisatorisch apparaat -Gr.v.I.C.), die de belangen van de mensch behartigen kan, zal de sociale revolutie een feit der geschiedenis worden" ("The IWW, what it is... blz. 29). Zoolang de IWW nog niet voldoende industrieën georganiseerd heeft, kan er van een sociale revolutie geen sprake zijn. "Als de georganiseerde macht van het proletariaat grooter wordt, dan de georganiseerde macht van de andere klassen, dan zal de revolutie komen." (25 Years... blz. 12)

De organisatie, die deze georganiseerde macht tot stand zal brengen, "die alle arbeiders, welke werkzaamheid ze ook verrichten, omvat," zal de one big Union (één

grote bond), dat zal de IWW zijn. Ze bouwt haar organisatie zoo op, dat ze naar haar meening, de productie zoo van de ondernemers kan overnemen en voortzetten. De organisatie is daartoe in 6 departementen samengevat (bijv. de departementen voor landbouw, transport, openbare diensten enz.), welke de samenvatting van de daarbij behoorende industrie-organisatie's zijn. Hoe meer industrieën de IWW weet te organiseren, des te vollediger is de arbeid in de departementen samen gevat. Als dan ten slotte de meerderheid der arbeiders dusdanig verbonden is, kan de productie echter toch niet organisch functioneren, omdat de winstbelangen der ondernemers dit verhinderen. Daarom is op deze trap van organisatorische ontwikkeling een revolutie onvermijdelijk, want "zooewel in theorie als in praktijk begint en eindigt de IWW met de idee, dat, als de werkers der wereld de industrieën der wereld beheerschen, zij deze ook behoorden te bezitten en te controleeren." (The IWW in theory and practice" blz. 5)

De IWW is daarom een tegenstander van de gewapende opstand in de klassenstrijd. Ze is er van overtuigd, in militair opzicht nooit tegen het kapitaal opgewassen te zijn, en daarom laat ze het geweld aan de heerschende klassen over. Nooit deinst ze echter voor de mitrailleurs en de gasbommen der bourgeoisie terug, maar ze aanvaardt deze, als de nu eenmaal noodzakelijke "oorlogskosten". Een onverzettelijk idealisme geeft de Wobblies de kracht, om met kalme de moordenaarsbenden van het Amerikaansche kapitaal ongewapend tegemoet te treden. De overwinning van de arbeidersklasse is niet de met succes doorgevoerde gewapende opstand, maar deze overwinning, de sociale revolutie, valt als een rijpe vrucht in handen der arbeidersklasse, als de arbeiders overal in industrie-organisatie's zijn samengevat. Daarom ziet de IWW de groei van de sociale revolutie in de groei van haar organisatorisch apparaat. De loonstrijd is daarbij de hefboom van het communisme. De loonstrijd zal de meerwaarde voortdurend verder aantasten, totdat deze "tot nul" teruggebracht is, terwijl tegelijk de strijd om de controle op de productie het communisme stap voor stap naderbij brengt. "Georganiseerd zullen wij, de arbeidersklasse, de macht hebben. Met deze macht zullen we terugnemen, wat ons ontstolen is. We zullen steeds meer loon van onze ondernemers eischen. We eischen en dwingen steeds minder werkuren. Als we deze eischen winnen, verminderen we de winsten der ondernemers. We nemen hun macht weg, en winnen deze macht voor ons zelf. We worden steeds meer gedisciplineerd en krijgen steeds meer zelfvertrouwen." ("The revolutionary IWW" blz. 11). "De industrieële ~~XXXXXX~~ macht is de onweerstaanbare kracht, die de IWW in het stitjperk zal brengen. Als de macht van de arbeid, die in iedere industrie en in alle industrieën noodzakelijk is, gecontroleerd wordt door een orga-

hisatie, die alle arbeiders, welke werkzaamheid ze ook verrichten, omvat, zal het niet alleen mogelijk, maar zelfs zeker zijn, dat deze controle aangewend zal worden in de richting van het verkrijgen van een hogere levensstandaard, als mijlpalen naar de industriële vrijheid." ("The IWW, what it is..." blz. 37)

In werkelijkheid is "het bouwen van de structuur der nieuwe maatschappij in het omhulsel der oude" naar de opvattingen van de IWW een evolutionair proces. We groeien zoo langzamerhand het communisme binnen. We hollen zoo langzamerhand de vette kaas van de meerwaarde XIX van binnen uit, zoodat het omhulsel later als een overbodig ding, dat door niemand begeerd wordt, wordt weggegooid.

In de geleidelijke ontwikkeling naar het communisme vertoont de IWW dus een wonderlijke overeenkomst met de opvattingen van de reformistische vakbeweging in Europa. Het verschil ligt hierin, dat de vakbeweging deze toestand denkt te bereiken door de samenwerking van Kapitaal en Arbeid (collectieve contracten), terwijl de IWW zich bewust is, dat het groeiproces zich onherroepelijk TEGEN het ~~KAPITAAL~~ kapitaal voltrekken moet. ~~KE~~ (Een IWW-organisatie in Montana werd als geheel uit de IWW gesloten, omdat ze een contract met de ondernemers had aangegaan. Zie "The IWW in theory and practise", blz. 78).

Het ligt voor de hand, dat de Radenbeweging deze opvatting van "het bouwen van de structuur der nieuwe maatschappij in het omhulsel der oude" niet kan deelen. Naar onze opvatting is het ontstaan van een revolutie niet gebonden van "de georganiseerde nacht" van het proletariaat. De revolutie klopt aan het huis der historie, als de illusie van de democratie en de illusie van het verbeteren der loonen binnen het kapitalisme gebroken is, en de aanhoudende druk op de massa's zoo ontzaglijk geworden is, dat niet de geringste hoop op een uitweg over blijft. Dan ontladen de psychische spanningen in zelf-activiteit, zonder eerst aan de hoofdzetel der IWW in Chicago of eventueel in Berlijn te vragen: "Zijt ge gereed met uw industrie-organisatie's?" Naar onze ervaring organiseren de massa's zich pas IN de revolutie, maar dan niet naar het principe der industrie-organisatie, En daarom kan de Radenbeweging de "Preamble", de beginselverklaring der IWW, NIET aanvaarden. Niet om hetgeen er in staat, maar door de nadere verklaring, zooals deze in de geschriften der IWW is neergelegd.

De Radenbeweging en het communisme

Hoe staat de Radenbeweging echter tegenover de doorvoering van het communisme? Is uit de structuur der Radenbeweging ook haar opvatting van het communisme af te leiden? Zeer zeker is dit het geval! Wel bouwt ze niet de nieuwe maatschappij in de schoot der oude op, wel bouwt ze haar apparaat feitelijk pas

in de revolutie, maar toch worden haar opvattingen door haar structuur bepaald, omdat we meenen, dat het bedrijfsleven onder het beheer der bedrijfsorganisatie's en Raden wordt voortgezet.

Eigenlijk is het niet geheel juist, om van de "opvattingen" van het communisme in de Radenbeweging te spreken. Haar opvattingen bewegen zich niet boven het parool: "Neem de productiekrachten door middel van de bedrijfsorganisatie's in eigen handen!" Ze spreekt wel van de "opheffing van de loonarbeid", maar ze zegt niet, hoe dat gebeurt; ze zegt niet, aan welke voorwaarden dat gebonden is. M.a.w.: ze heeft geen voorstelling van de bewegingswetten van het communistisch bedrijfsleven. De Fransche kameraden gaan schijnbaar een stapje verder, doordat ze de opheffing van de loonarbeid verlangen door de afschaffing van de markt, en de opheffing van het geld, terwijl het bedrijfsleven zich "zonder gedwongen arbeid" moet voltrekken. Toch is dit slechts schijnbaar een stapje verder, doordat alleen wordt aangegeven, hoe het bedrijfsleven zich NIET zal voltrekken: geen markt, geen geld, geen gedwongen arbeid. Daar schieten we echter al heel weinig mee op, omdat we moeten weten, hoe het wel zal zijn. Op dit punt zwijgen de Radenorganisatie's echter in alle talen, wat niet anders beteekent, dan dat men feitelijk geen voorstelling van de concrete taak der sociale revolutie heeft.

Dit is natuurlijk een onhoudbare positie voor een beweging, die de doorvoering van het communisme op haar vaandel schrijft. De Radenbeweging roept de arbeiders op, tot vernietiging van het loonstelsel, maar ze heeft geen voorstelling van de voorwaarden, waaraan dit gebonden is! Een deel der Radenbeweging is zich deze tekortkoming heel goed bewust, terwijl een ander deel meent, dat deze dingen "vanzelf" hun oplossing vinden. Hier is het woord van Wagner op z'n plaats, dat "de AAU zich beweegt, maar ze weet niet waarheen!" Ze weet niet waar heen, omdat er ainderdaad altijd "vanzelf" een oplossing komt, alleen hoeft deze oplossing nog voltrekt niet naar het communisme te leiden! Rusland geeft een uitstekend voorbeeld van de toestand, dat het privaatsbezit aan productiemiddelen in de industrie is opgeheven, terwijl de arbeiders toch loonarbeiders blijven. Binnen de Radenbeweging ondernam men daarom van twee kanten een poging, om met een klaar, concreet program voor de massa's te komen, zoodat we kunnen zeggen: "Hier heb je onze opvattingen van het communisme! Zoo moeten we het doorvoeren!"

De eene poging werd ondernomen door de AAUE (Frankfurt M.), doordat ze het geschrift "Van Manifest tot Wet" uitgaf. De andere poging ging uit van de Groep van Internationale Commu-

nisten (Holland), die haar zienswijze in de "Grondbeginselen der communistische productie en distributie" neerlegde. Tot nu toe hebben deze geschriften nog niet tot een gemeenschappelijke opvatting gevoerd.

Toch staat de Radenbeweging veel gunstiger tegenover de doorvoering der sociale revolutie dan de IWW, omdat de Radenbeweging vrije ruimte laat voor de ontplooiing der zelf-activiteit der massa's, terwijl de IWW ze in haar organisatorische raam wil persen, wat op een volkomen fiasco moet uitloopen. Het komt er

echter op aan, deze psychische krachten te ordenen, te richten, ze dezelfde richting te geven. Deze ordening is echter niet in de eerste plaats een organisatorische aangelegenheid, maar een economische. Deze ordening komt tot stand, door algemeene regels voor de productie te geven, waarop de arbeiders de bedrijven zelfstandig kunnen leiden en beheeren. Daarmee nemen dan alle arbeiders onder gelijke economische voorwaarden aan het bedrijfsleven deel en worden daarmee tot GELIJKE PRODUCENTEN. Tegelijk moet de Radenbeweging algemeene regels voor de consumptie geven, d.w.z. ze moet de arbeidstijd als maatstaf voor de individuele consumptie doorvoeren. Daarmee nemen dan allen onder gelijke voorwaarden aan de consumptie deel, d.w.z.: de arbeiders zijn tot GELIJKE CONSUMENTEN geworden. Op deze grondslag kunnen de arbeiders zelfstandig de bedrijven beheeren en worden ze daarmee tot VRIJE PRODUCENTEN, terwijl de verbindingen, die de bedrijven onderling tot stand brengen voert tot DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODUCENTEN.

Naschrift.

Kameraden der IWV en der LAUD! Uit bovenstaande artikelserie blijkt duidelijk, dat de Groepen van Internationale Communisten (Holland) van meening zijn, dat de grondslagen der IWV en der Radenbeweging dusdanig uiteen loopen, dat van een organisatorische samensmelting geen sprake kan zijn. Maar al verschillen we in onze grondopvattingen, toch zijn we geen vijanden. Daarom zijn we in het huidige stadium alleen aangewezen op het "gescheiden marcheeren", om gemeenschappelijk te handelen, waar dit mogelijk blijkt. De praktijk van de internationale klassenstrijd moet de vorming der "eenheid" richten.

Gebruikte afkortingen:

Ind.Sol. = Industrial Solidarity (1930).
 The IWV, what it is... = The IWV what it is and what it is not. 1928.
 25 Years..... = Twenty five years of industrial Unionism (1930).
 The rev. IWV..... = The revolutionary IWV. Uitg. in ??
 The IWV in theory..... = The IWV in theory and practise. 1921.

Alle gebruikte materiaal is door de IWV uitgegeven.
 Adres: 555 W.Lake Str., Chicago (Ill.), U.S.A.

HET KLASSEFRONT DER VAKBEWEGING,

Op een onlangs gehouden vergadering van de Commissie uit de samenwerkende bonden van werkgevers en werknemers in het landbouwbedrijf werd de crisis in de akkerbouw, speciaal wat betreft de suikerbieten, de tarwe en de veenkoloniale aardappelen besproken.

Uit het Algemeen Handelsblad halen we omtrent deze vergadering het volgende:

"De vertegenwoordiger der werknemersgroep, de heer J.Hillenga, is ervan overtuigd, dat de exploitatie op het oogenblik niet loonend is. Het is een NATIONAAL belang, den akkerbouw krachtadig te steunen. Eenuitvoerige discussie ontspan zich vervolgens over de ~~xxx~~ kwestie van de verhouding van den Landarbeidersbond en de andere vakbonden. Het is bekend, dat de andere vakbonden zich niet kunnen vereenigen met de door de regering voorgestelde steunregeling van de tarweteelt. Zij vreezen dat het brood duurder wordt. Zelfs al zou dit het geval zijn - aldus de heer Hilgenga - dan zou dit nog van geen betekenis zijn wegens het groote belang dat op spel staat. De landarbeidersbond is van meening, dat de algemeene toestand dit offer eischt. ... En men moet goed beseffen, dat indien de toestand niet verandert - de arbeiders getroffen zullen worden door loonsverlaging."

Wat blijft er over van het klassefront van de vakbeweging? Hoever zijn de KLASSEbelangen maatstaf voor de "strijd" der vakbeweging. Hellinga beperkt ze al tot een "nationaal belang". Dat is geen uitvinding van de laatste tijd. Het nationaal belang is altijd overheerschend geweest in de vakbeweging. Daarover hoeft men geen lange betoogen meer te houden. Maar ook de "nationaal eenheid" gaat verloren. En dat niet door gebrek aan goede wil, of door onjuiste vakbewegingstaktiek, of drijven van personen. Maar de vakbeweging kan niet anders. De landarbeiders kunnen niet anders dan voor hun "belangen" ijveren en de steunregeling eischen, die tegen de belangen van de anderen ingaat.

Het klassefront van de vakbeweging is versnipperd in even zoveel brokjes, als er groepen arbeiders zijn met tegengestelde eischen en belangen, die weer product zijn van de huidige economische verhoudingen, waaroverheen de vakbeweging niet vermag heen te zien.

Maar een front hebben de landarbeiders toch, n.l. het gemeenschappelijk front met hun werkgevers.

Eenige werloosheidscijfers.

Engeland. Opgave 29-12-30 : 2.843.127 d.i. het hoogste cijfer sedert men 1921 begonnen is met het openbaar maken van de wekelijksche opgaven in verband met de verzekering tegen de werkloosheid.
 Duitsland. Half December om en nabij de 4 miljoen.
 Vereenigde Staten. De jongste officiële ramingen stellen het aantal werklozen op tusschen de vier en vijf miljoen. In wel ingelichte, maar niet officiële kringen, zegt Reuter, schat men het getal zelfs op tusschen de zes en zeven miljoen.

P. I. C. **PERSMATERIAAL VAN DE GROEPEN VAN**
INTERNATIONALE COMMUNISTEN

ADMINISTRATIE:
H. CANNE MEIJER
TRANSVAALSTRAAT 125 (D)
A'DAM, GEM. GIRO C 2885

Deze mededeelingen worden
toegezonden aan de Rev. pers.
Men wordt verzocht te plaatsen
wat voor de lezers van belang
kan zijn. Op aanvraag krijgt
ieder deze mededeelingen ge-
regeld toegezonden. Gaarne
ontvangt het secretariaat de
uitgaven der verschillende or-
ganisaties als ruilmateriaal.

Amsterdam Januari 1931
Vierde jaargang

No. 2.
No. 2.

(Het 1e Januari nummer is per abuis
verschenen als no. 2, corrigeer svp)

VERGADERINGEN

Donderdag 8 Januari hield STRUIK voor de afdeling Leiden der OPH een openbare vergadering over de socialistische opbouw van Sowjet-Rusland. Aangezien Struik geen nieuwe gezichtspunten opende en het gewone loflied op de accumulatie van het staatskapitaal hield, hoeven we niet nader daar op in te gaan. Onze GIC trad in debat, hoewel niet met al te veel succes. Van belangs is echter hier uitdrukkelijk bij vast te stellen, dat Struik de door debatter naar voeren gebrachte feiten als volke men juist erkende. Voor de inhoud van het debat verwijzen we naar onderstaand verslag van een andere vergadering, waar in hoofdzaak het zelfde werd behandeld.

Zondag 11 Januari kwam een kameraad uit Horstemeerpolder ons vragen, of we de volgende avond in Horstemeerpolder wilden komen debatteren. De CP hield een propaganda-avond, waar twee arbeiders, die in Rusland geweest waren, het woord zouden voeren, over de socialistische opbouw van Rusland. We gingen er heen. De sprekers bleken heel prettige causeurs, ze konden de vergadering heel onderhoudend bezig houden. De eerste spreker, Niekerk, was omstreeks 1920 in Rusland. De waarde van de roebel daalde toen heel snel. Maar de arbeiders hadden daar volgens de spreker, geen last van, omdat ieder het geld dat hij ontving, toch direct weer uitgaf. Al was de waarde van de Roebel na een jaar ook tot op een tiende deel geslonken, zoo hinderde dat niemand, omdat niemand geld bewaarde en dus niemand een "strop" kreeg. Dat de waardedaling van de Roebel zich in het oploopen der prijzen openbaart, scheen deze spreker niet te weten.

De tweede spreker was een sportwegman van de arbeidersdelegatie (Hopman). Ook hij kon aardig vertellen en meende zijn toehoorders te kunnen amuseeren met verhalen omtrent wat hij daar zoo al gegeten had en dat hij het potje, dat zijn vrouw kookte, toch meer op prijs stelde. Deze verhalen duurde tot half elf, waarna het debat begon.

Direkt gaven zich zes arbeiders voor het debat op. Dat was een lastig geval, ant om 11 uur moest de zaal ontruimd worden. Voor iedere de-